

شاخص‌های اساسی غربالگری برای سرطان‌ها (سرطان روده، پروستات، دهانه رحم و پستان) در ایران بر اساس پیمایش ملی ارزیابی عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر (۱۴۰۰)

معرفی گزاره برگ

گزاره برگ نوشتاری خلاصه برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

وضعیت شاخص‌های اساسی غربالگری برای سرطان‌ها (سرطان روده، پروستات، دهانه رحم و پستان) در کشور چگونه است؟

شامل چه مواردی است؟

این گزاره برگ بر اساس مطالعه ملی پایش عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در سال ۱۴۰۰ تهیه شده است. این پیمایش در خانوارهای معمولی ساکن کشور انجام شده است.

شامل چه مواردی نیست؟

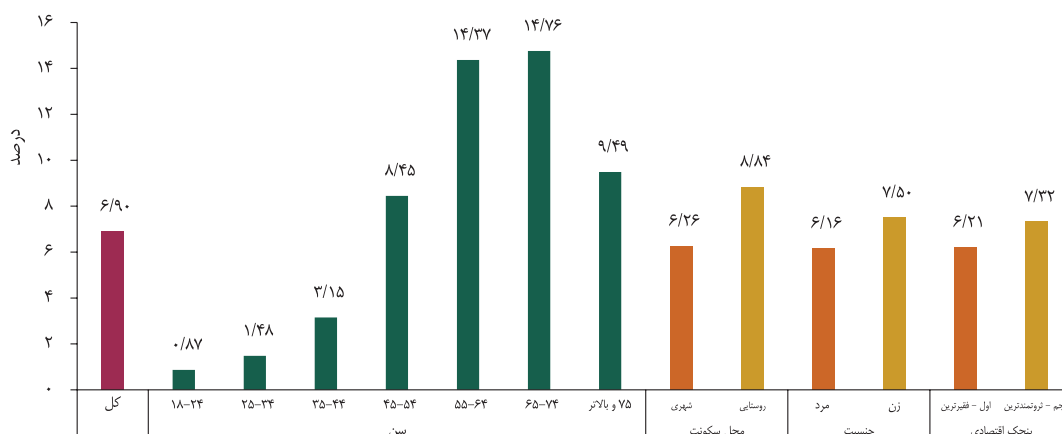
در این گزاره برگ از سایر مطالعات و منابع استفاده نشده است.

پیام‌های اصلی

- در جمعیت ۱۸ سال و بالاتر، ۶/۹۰ درصد افراد تاکنون غربالگری سرطان روده (آزمایش خون مخفی در مدفوع و کولونوسکوپی) را انجام داده‌اند؛
- در جمعیت مردان ۱۸ سال و بالاتر، ۱۲/۲۹ درصد افراد تاکنون غربالگری سرطان پروستات (PSA) را انجام داده‌اند؛
- در جمعیت زنان ۱۸ سال و بالاتر، به ترتیب ۴۲/۱۶ و ۲۴/۹۹ درصد افراد تاکنون غربالگری سرطان دهانه رحم (پاپ اسمیر) و غربالگری سرطان پستان (ماموگرافی) را انجام داده‌اند؛
- در جمعیت زنان ۱۸ سال و بالاتر، ۰/۸۵ درصد از افراد تاکنون واکسن HPV دریافت کرده‌اند.

مقدمه

در این گزاره برگ شاخص‌های مربوط به وضعیت انجام غربالگری برای سرطان‌ها بر اساس پیمایش ملی ارزیابی عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر (استپس) که در سال ۱۴۰۰ با حجم نمونه ۲۷۸۷۴ نفر در افراد ۱۸ سال و بالاتر کشور انجام شد، آورده شده است. نسبت افراد ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان روده (با انجام آزمایش خون مخفی در مدفوع و کولونوسکوپی) انجام داده‌اند، در شکل ۱ نشان داده شده است. این نسبت در مناطق روستایی، زنان و ثروتمندترین پنچک اقتصادی بالاتر می‌باشد.

شکل ۱: نسبت افراد ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان روده انجام داده‌اند، به تفکیک سن، جنس، محل سکونت و پنچک اقتصادی در سال ۱۴۰۰

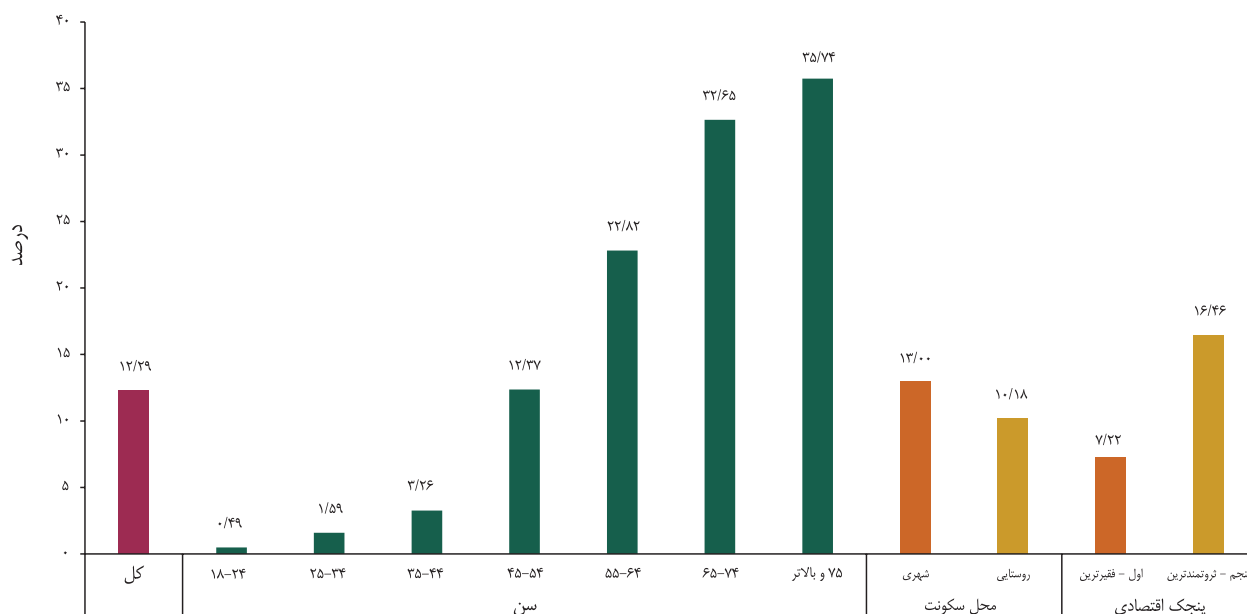

دریافت نسخه الکترونیکی

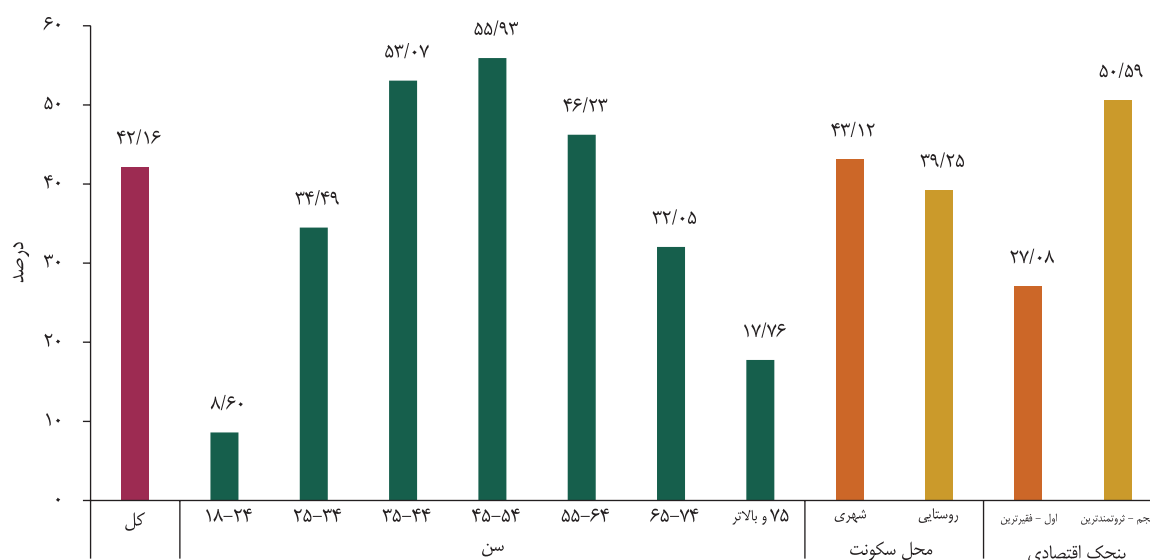
nihr.tums.ac.ir

در شکل ۲ نسبت مردان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان پروستات (با انجام آزمایش خون PSA) انجام داده‌اند، نشان داده شده است. این نسبت در مناطق شهری و ثروتمندترین پنجم اقتصادی بالاتر می‌باشد.

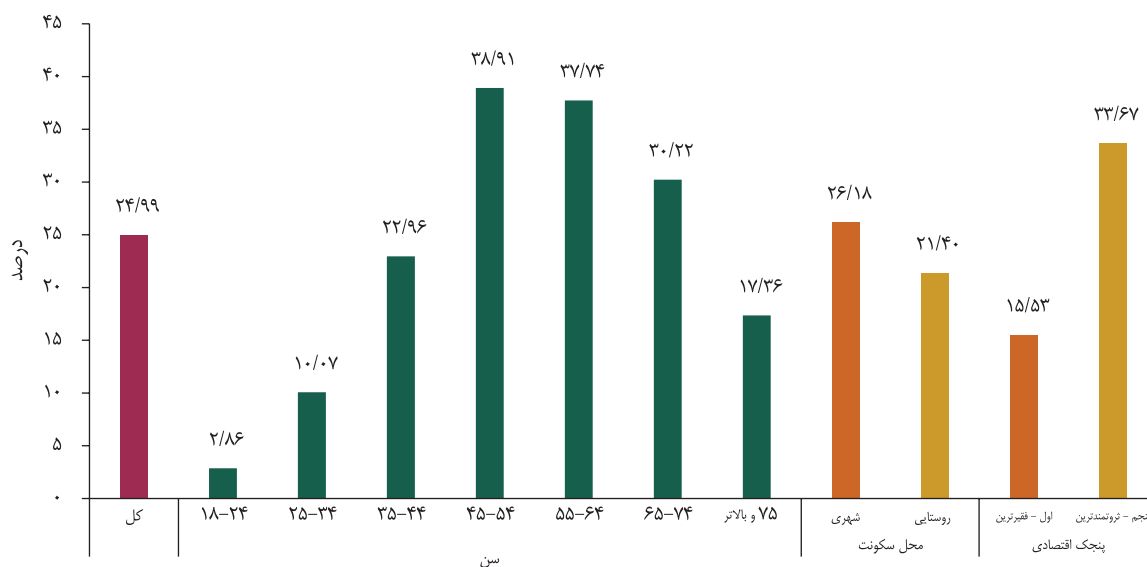
شکل ۲: نسبت مردان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان پروستات انجام داده‌اند، به تفکیک سن، محل سکونت و پنجم اقتصادی در سال ۱۴۰۰

در شکل ۳ نسبت زنان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان دهانه رحم (با انجام آزمایش پاپ اسمیر) انجام داده‌اند، نشان داده شده است. این نسبت در مناطق شهری و ثروتمندترین پنجم اقتصادی بالاتر می‌باشد.

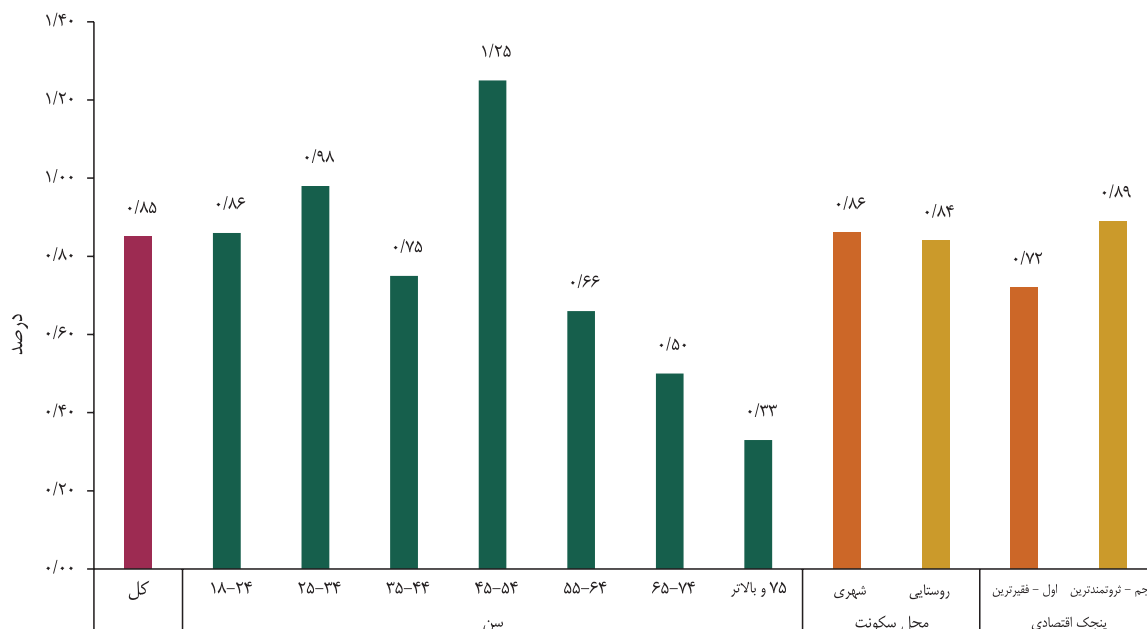
شکل ۳: نسبت زنان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان دهانه رحم انجام داده‌اند، به تفکیک سن، محل سکونت و پنجم اقتصادی در سال ۱۴۰۰

در شکل ۴ نسبت زنان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان پستان (ماموگرافی) انجام داده‌اند، نشان داده شده است. این نسبت در مناطق شهری و ثروتمندترین پنجک اقتصادی بالاتر می‌باشد.

شکل ۴: نسبت زنان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون تست غربالگری سرطان پستان (ماموگرافی) انجام داده‌اند، به تفکیک سن، محل سکونت و پنجک اقتصادی در سال ۱۴۰۰

در جمعیت زنان ۱۸ سال و بالاتر به منظور پیشگیری از سرطان دهانه رحم، ۸۵٪ درصد از جمعیت واکسن HPV^۱ دریافت کرده‌اند.

شکل ۵: نسبت زنان ۱۸ سال و بالاتر کشور که تاکنون واکسن HPV دریافت کرده‌اند به تفکیک سن، محل سکونت و پنجک اقتصادی در سال ۱۴۰۰

نتیجه گیری

نابرابری قابل توجهی بین بهره‌مندی گروه‌های اقتصادی از غربالگری سرطان‌های پروستات، دهانه رحم، و پستان مشاهده می‌شود، به طوری که نسبت انجام غربالگری در این سه سرطان در ثروتمندترین پنجم بیش از دو برابر فقیرترین پنجم است. این امر ضرورت توجه ویژه به گروه‌های کم‌برخوردار در بهره‌مندی از این خدمات را در برنامه‌ریزی‌های سلامت کشور برجسته می‌سازد. همچنین، پوشش بسیار پایین واکسیناسیون HPV در زنان که کمتر از ۱ درصد در جمعیت ۱۸ سال و بالاتر است، نیازمند تدوین و اجرای برنامه‌های جامع و هدفمند، شامل ارتقای آگاهی عمومی و تخصیص منابع کافی برای بهبود پوشش این واکسن می‌باشد.

گزاره‌برگ حاضر توسط مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی،
خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

nihr.tums.ac.ir

